

De Notenkraaker

*Koorkrant voor de
Koninklijke Oratorium
Vereniging
"Tot Oefening en Uitspanning".*

November 2020, 20^e jaargang no. 3

***Dit is een tijd van vele harde noten kragen: iedere keer
weer teleurstellingen wat betreft ons koor, ons sociale
leven, onze persoonlijke mogelijkheden.***

Daarom een Notenkraker die alvast een beetje vooruit kijkt naar de Feestdagen, hoe we die ook zullen invullen.

Veel lees-, kijk- en luisterplezier!

*Corona koorlied, maart 2020
Op de wijs van canon "Abendstille".*

*Stilgevallen is ons koor
Hoe komt men nu de woensdagen door?
Zelf maar proberen
Mozart studeren;
Rien gaf't door!
Blijf dus zingen, daar zijn we voor!*

Hier een bijdrage van Margreeth Labee, die in corona tijd leest en veel naar mooie muziek luistert.

alt

Recensie Volkskrant, 22 februari 2019, Suzanne Weusten

Boek: “Het welgetemperde gemoed”, door Jos Kessels

Uitg. Boom Meppel, 256 pagina's

ISBN 978 90 242 430 6 / NUR 730

“*Het welgetemperde gemoed*” is een intrigerend boek met een bijna religieus slot (vier sterren)

Aan de hand van Bachs Wohltemperierte Klavier onderzoekt filosoof Jos Kessels wat de kracht is van muziek.

Toen Jos Kessels na decennia terugkeerde naar het dorp van zijn jeugd, om de begrafenis van zijn tante bij te wonen, herkende hij zijn eigen herkomst niet meer. Het kwam hem allemaal vreemd voor: de bomen waren gekortwiekt, de straten verhard, de winkeltjes verdwenen. De puzzelstukjes uit zijn verleden pasten niet meer in het heden. Maar toen hij in de kerk de prelude in Bes klein uit Bachs *Wohltemperierte Klavier* hoorde, verdween zijn gevoel van versnippering. Opeens voelde hij zich weer exact dezelfde als degene die hij meer dan vijftig jaar geleden was, toen hij de prelude instudeerde.

Wat is dat toch voor merkwaardige kracht die wij “muziek” noemen, vroeg hij zich af. Wat doet muziek met je? En wat is het verband tussen woord en klank, taal en muziek? Hij besloot op onderzoek uit te gaan met als uitgangspunt *Das Wohltemperierte Klavier*, Bachs meesterwerk waarin de gehele menselijke gevoelswereld te vinden is.

Trouw aan de socratische gespreksmethode die hij jarenlang doceerde en in praktijk bracht, neemt de filosoof zijn persoonlijke ervaring als beginpunt van zijn onderzoek. Hij luistert naar de 24 preludes en fuga's uit het eerste deel, beschrijft de sfeer en het thema, en komt steeds uit bij een ervaring of gedachte die de muziek bij hem oproept. En zo volgen we in twaalf hoofdstukken de ontwikkeling van een plattelandsjongen die via omzwervingen uiteindelijk filosoof wordt.

De tweede prelude, in C klein, is een muziekstuk met een grote strengheid en een strakke discipline, die nog wordt versterkt door de mineurklank, schrijft Kessels. Maar zij heeft als tegenhanger een lichtvoetige fuga. Hier worden orde en regelmaat gecombineerd met

vrijheid en ongebondenheid. Zo was het vroeger bij hem thuis ook. In en om zijn ouderlijk huis krioelde het van mensen: zes kinderen, inwonende grootouders en oom, personeel en klanten voor het bedrijf van zijn vader die kleermaker was. En daartussendoor liepen de leden van de kerkenraad, de voetbalclub, de harmonie en het koor. Vader en moeder bestierden dit alles met strakke discipline. En toch was de sfeer altijd licht en vrij.

Het welgetemperde gemoed is een intrigerend boek. Zeker wanneer je, zoals ik, tijdens het lezen luistert naar de desbetreffende prelude of fuga of wanneer je het stuk zelf speelt. Als lezer ontkom je er niet aan jezelf vragen te stellen. Wat raakt mij hier, waarom? Waar doet deze muziek mij aan denken? Terwijl ik het boek las, had ik net de 19de prelude in A groot onderhanden. Ik hou van deze prelude omdat ze me blij maakt en omdat de stemmen zo vanzelfsprekend elegant klinken, Kessels vertelt bij dit muziekstuk een verhaal over duidelijkheid en sierlijkheid, een verhaal dat wonderwel aansluit bij mijn beleving ervan.

“Alleen in de muziek vond ik een manier om de tegenstellingen te overstijgen en mijn eigen gespletenheid voor even op te heffen”, schrijft Kessels als hij de 12de prelude bespreekt in F klein, die hem doet denken aan een verloochende liefde, een pijnlijk gemis, een gat in zijn ziel. Bach laat hem de paradoxen van zijn leven zien: hoe hij op zijn gemak kan zijn met ongemak, rust kan vinden in onrust, evenwicht in verwarring en verheffing in vernedering. De muziek van het *Wohltemperierte* kan zijn gemoed temperen.

Muziek is een tovermiddel, concludeert Kessels. Ze is goddelijke mimiek, de uitdrukking van het Eeuwige. En zo krijgt dit boek een bijna religieus slot en overvoert de filosoof de lezer enigszins. Ook zonder deze superlatieven is zijn boek duidelijk. Dankzij Bachs muziek kan Jos Kessels zijn persoonlijke geschiedenis opnieuw ervaren en er een verhaal van maken.

Nb: De hier besproken stukken van het *Wohltemperierte Klavier* zijn makkelijk te vinden op YouTube of Spotify, zowel in de uitvoering van Stanoslav Richter als van diverse andere pianisten, en zowel individueel (aan de hand van het BWV-nummer) als gezamenlijk.

Ikzelf heb de uitvoering van Till Fellner (op dubbel CD) beluisterd bij het lezen van dit boek.

Mini-interview

In deze tijd op afstand leek het een goed idee om weer eens een koorlid te interviewen; 3 vragen aan Susana Powell, alt.

1. Hoe gaat het met jou, met je stem en met het oefenen thuis.

Onze algehele toestand is redelijk. De gezondheid van zowel mijn partner als van mij is op het ogenblik nogal kwetsbaar. Wij houden ons dus goed aan de regels, en blijven zoveel mogelijk in zelfisolatie. We hebben gelukkig elkaar, boeken, muziek en een tuin, dus het is goed te doen.

Als ik oefen, dan moet ik eerst minstens een kwartier inzingen, voordat mijn stem "het weer goed doet".

Voor de noten oefen ik met de bestanden, voor de echte muziek en de koorklank zing ik mee met Cd's.

2. Zijn er acties/zaken die je in coronatijd zou willen ontwikkelen, zoals misschien telefooncirkels

Als voorbereiding op de concerten is het misschien prettig om niet de vrouwenstemmen en mannenstemmen te scheiden, maar om in groepjes/kwartetten te oefenen. We oefenen al zoveel met alleen de eigen stem, en de muziek ontstaat toch pas als je alle stemmen hoort. Op deze manier krijg je toch, ook in deze tijd, weer inspiratie!

Telefooncirkels hoeven voor mij niet; ik ben vooral koorlid voor het zingen.

3. Hoe zie je de mogelijkheden voor het koor in de toekomst.

Voor mij hoeft er niet zoveel te veranderen. Ik vind het klassieke repertoire dat wij zingen heel mooi en goed. Onze concerten zijn van een hoog gehalte. Misschien zouden de pauzes wat korter kunnen worden, zodat er meer tijd om te zingen is?

Als koorlid geniet ik van zowel de vriendschapsbanden als van de stembanden

Het bestuur houdt zich goed staande in deze moeilijke tijd, en verdient zeker een schouderklopje

Voor de toekomst: ik hoop dat we zo snel mogelijk weer gewoon kunnen zingen met z'n allen.

Dank je wel Susana voor het gesprek, en hopelijk gauw tot ziens bij de repetitie.

~*~*~

Ter inspiratie bij de open haard hier weer eens een titel uit de catalogus van de Zeeuwse Bibliotheek:

Het feestelijke leven ;
Muziek over het water

Crone, C.C.S.

Wereldbibliotheek, 2005

~*~*~

December, feestmaand in coronatijd.

5 december

Het Sinterklaasfeest zal dit jaar bij velen toch anders worden ingevuld. Geen Zwarte Piet meer, geen grootse intocht, maar gelukkig het Sinterklaasjournaal, hopelijk veel pakjes en pepernoten, en natuurlijk veel Sinterklaasliedjes..

De top-tien van de traditionele Sinterklaasliedjes volgens de Notenkraaker:

*Zie ginds komt de stoomboot
Daar wordt aan de deur geklopt
Sinterklaas Kapoentje
Zie de maan schijnt door de bomen
Oh, kom er eens kijken
Hoor de wind waait door de bomen
Sinterklaasje, bonne bonne bonne
De zak van Sinterklaas
Sinterklaasje om maar binnen met je knecht
Dag Sinterklaasje, dag, dag, Zwarte Piet*

Maar er zijn er nog veel meer. Ik leerde er heel veel van mijn moeder, in totaal wel 29 verschillende.

Via YouTube heb ik geprobeerd er wat van op te zoeken, maar ik heb niet alles kunnen vinden.

Kennen jullie bijvoorbeeld:

"5 december, 5 december, ja dat is een blijde dag" (wel op YouTube, met veel coupletten)

"Hoe prettig is het schemerurtje", (staat in "Kun je nog zingen, zing dan mee")

"Sint Nicolaas is weer in 't land"

"'k Zag in mijn prentenboekje"; mijn moeder leerde dat rond 1920 op de Lagere School

Vooraf dat laatste lied is altijd mijn favoriet geweest. Ik mocht het lang geleden eens zingen op het podium van de bioscoop waar Sinterklaas op bezoek kwam.

Hierbij de tekst:

*'k Zag in mijn prentenboekje Sint Niklaas op zijn paard
met zulk een hoge hoed op, en zulk een lange baard
Twee knechtjes aan zijn zijde, de één zo zwart als roet,
die droegen met z'n beiden zo'n kist met suikergoed*

*Die kist is voor de kind'ren die gehoorzaam zijn en goed
maar niet voor zulke kind'ren die hij bestraffen moet
Die krijgen met de roede, in plaats van lekkernij,
die stopt hij in de zak, die hij steeds draagt opzij.*

Gezongen met veel gebaren erbij...ik was apetrots!

Advent en Kerstmis.

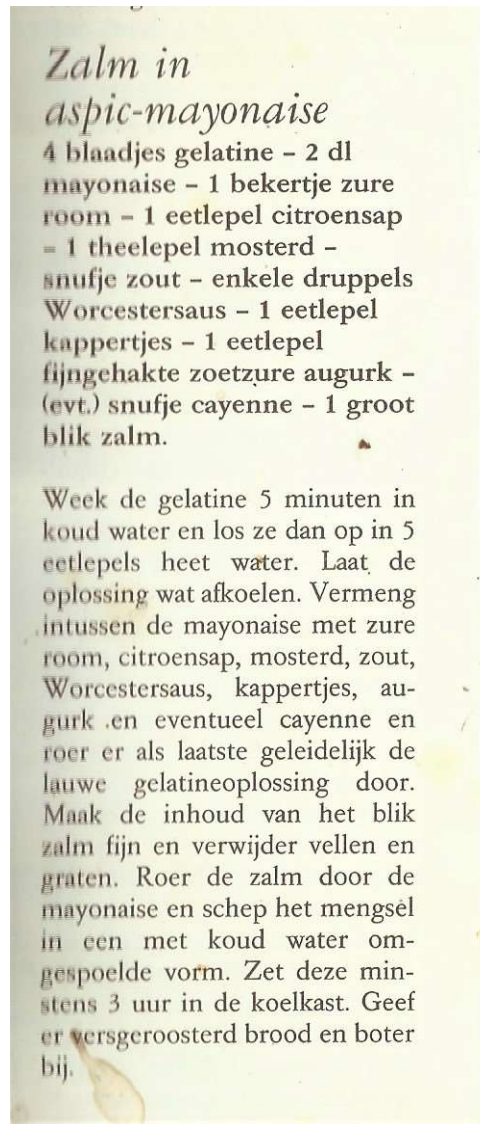

Plannen maken voor digitale/virtuele bijeenkomsten, menu's uitzoeken, misschien ook cadeautjes kopen, het huis versieren, en natuurlijk veel muziek.

Kerstversiering op het podium, door Ria

Om te maken en te proeven: een favoriet **Kerst recept** uit onze familie, van Wina Born, de grote kook-deskundige uit de vorige eeuw.

Als je deze mousse in een ouderwetse vis puddingvorm doet, en na het storten het mondje van de vis en hier en daar een schub versiert met peterselie, heb je een prachtig plaatje op je **Kersttafel!**

Toen we nog "**Kerstborrels**" hadden met het koor, heb ik er trouwens ook wel eens één gemaakt.

Succes ermee, en eet smakelijk!

Sfeervolle Kerstdecoratie

~*~

Met muziek meer sfeer

Bij het **Kerstdiner** hoort natuurlijk mooie muziek. En die hebben we zelf al vaak gezongen. Hierbij drie stukken uit ons repertoire, met daarbij de links om ze te beluisteren.

Het Herderslied uit "l' Enfance du Christ", van Hector Berlioz

<https://www.youtube.com/watch?v=izocuWYYxfk>

Mooi gezongen, beetje ouderwetse opname om te zien.

"For unto us a child is born", uit Messiah van G.F. Händel in twee zeer verschillende uitvoeringen

<https://www.youtube.com/watch?v=CHK8hJ22SPw>

Deze uitvoering: een klein koor, zingend met partituur. Kijken niet zoveel naar de dirigent, zien er erg serieus uit.

<https://www.bing.com/videos/search?q=unto+us+a+child+is+born&docid=607998328147740012&mid=24078C969B8E62D6464824078C969B8E62D64648&view=detail&FORM=VIRE>

Nu met enorm koor (Tabernacle Choir, Mormonen), maar ze zingen uit het hoofd, kijken heel goed naar de dirigent, en hebben allemaal een lach op hun gezicht.

Zo'n 20 jaar geleden zongen we met het Symfonisch Koor, waar ook een groep zangers van de KOV aan deelnam, van Ariel Ramirez: "Navidad Nuestra".
Het kerstverhaal vanuit Zuid-Amerika, met bijzondere ritmes.

<https://www.bing.com/videos/search?q=navidad+nuestra&docid=608000557299076801&mid=841AF3014C26378F1771841AF3014C26378F1771&view=detail&FORM=VIRE>

~*~

***Een goede jaarwisseling gewenst,
dank voor alle bijdragen,
blijf allemaal zingen en blijf gezond!***

~*~

Reacties en kopij voor volgende Notenkraaker: Joke Smallegange, smallegange.nis@zeelandnet.nl